

yder, hver Familiefader her i Landet skylder Udlandet mellem 1,000—1,200 Kr., og er det hele Tal vokset til den Milliard, vi tale om, er den Gældsbyrde, som paahviler os pr. Familie, forøget ikke saa lidt igen. Jeg nærer derfor Tvivl om, at det er rigtigt, hvad den højtærede Minister trøstede sig med, at Evnen til at bære Skatter var langt større nu end den Gang. Jeg tror, at det ærede Medlem fra Højrup ikke har saa megen Uret, naar han brugte stærke Udtryk og maledede med mørke Farver, og jeg mener, det er sundest og klogest, at vi, naar vi se paa vor Status og paa de Tal, jeg har fremdraget, gøre det ikke med lys Baggrund, men med mørk Baggrund i den Retning, jeg her har antydnet, en Baggrund, som viser, at vore Indtægter, vor Evne til at bære Byrder, snarere ere aftagne og maaske ikke saa lidt aftagne i de sidste 30 Aar end forøget.

Det, som jeg her hentyder til, og som jeg vil fremdrage, er Resultaterne af Statsregnskaberne for de 8 Aar 1901—02 til 1908—09. Jeg kom i Sommer til at beskæftige mig med dem og har fremdraget dem udenfor Tinget i et Dagblad, „Børsen“, for Juli. Jeg havde oprindelig sagt til mig selv, at da de ere fremdragne der, vilde jeg ikke gentage dem her. Imidlertid have dels forskellige Udtalelser bragt mig til at ændre denne Beslutning og dels den Betragtning, at hvad der vedrører Status, netop bør fremdrages her, saa meget mere, som der vel ingen Grund er til at tro, at alle Tingets Medlemmer have læst det nævnte Blad og sat sig ind i, hvad der er fremdraget. Jeg vil altsaa fremdrage det her ikke i alle Detailler — derom henviser jeg de ærede Medlemmer, der kunde ønske at sætte sig ind i dem, til selve Bladet —, men med saa mange Detailler, som ere nødvendige for at forstaa den Tilstand, hvori vi sidde.

Naar jeg netop har beskæftiget mig med disse 8 Aar, har det ikke sin Grund i selve Sagens Natur, men for det første var det de sidste 8 Aar, for hvilke der den Gang forelaa Statsregnskab. Vi have nu nylig faaet Statsregnskabet ogsaa for det niende Aar, og jeg vil derfor hist og her ved det, jeg vil fremsætte, kunne tage Hensyn ogsaa til dette Regnskab og derved hente et eller andet Strejflys derfra. En anden Grund for mig til netop at beskæftige mig med disse 8 Aar er den, at med dem beskæftigede den højtærede nuværende og, saavidt jeg husker, ogsaa den daværende Finansminister sig i en

Tale her i Tinget i Fjor. Derved henlededes min Opmærksomhed paa dem. Men min Hovedgrund til at fremdrage dem nu her, da jeg nu en Gang har beskæftiget mig med dem, er, at saa vidt jeg skønner, indeholde disse 8 Aar i overraskende Grad Nøglen til at forstaa den Situation, vi sidde i, der findes Forhistorien til den nuværende Situation, uden hvilken denne ikke kan forstaaes.

Disse 8 Aar vise da det Billede, at de have givet et samlet Underskud af 60 $\frac{2}{3}$ Mill. Kr. Og det er ikke 8 Aar, der have været særlig slette Aar, tværtimod, det har hverken været en Nedgangs- eller Kriseperiode, de maa tværtimod karakteriseres som en normal Periode. I dette Tidsrum foregaar der en økonomisk Svingning af den Art, som plejer at finde Sted. Op imod 1906 steg den økonomiske Bølge op til — jeg har set Udtrykket i en Udarbejdelse af Statistisk Bureau, derfor bruger jeg dette stærke Ord — en Højkonjunktur. Efter denne begynder Bølgedalen igen, den findes altsaa paa begge Sider af disse 8 Aar, der indeholde en Bølgetop med tilhørende Brudstykker af Bølgedale til begge Sider. Derfor antager jeg, vi ikke have Lov til at sige andet, end at det er en normal Periode og ikke nogen slet Periode. Den indeholder glimrende Aar og mindre gode Aar, men i det hele er det en normal Periode.

Jeg vil her nævne nogle specielle Tal, som jeg tror, det er nødvendigt at nævne saaledes, thi ellers vil Perioden ikke kunne forstaaes. Tilmed ere vi jo ikke her en Forsamling, som skal underholdes, men et Kammer af Rigsdagsmænd, som skulle beskæftige sig med den finansielle Situation. Tillige vil det være hensigtsmæssigt at have disse Tal staaende i Rigsdagstidende. Ellers ville de heller ikke kunne kritiseres paa passende Maade, hvis nogen kan kritisere dem. Naar jeg nu nævner disse Tal, regner jeg med de samlede Udgifter og med de virkelige Indtægter. Jeg skal sige til Forstaaelse af det sidste Ord, at ved den virkelige Indtægt forstaaer jeg det, som ikke er laant, eller som ikke er Opspising af Formue, men hvad der virkelig er kommet ind i Statskassen som Indtægt.

Forholdet var i det første af disse 8 Aar, altsaa i 1901—02, at der er en samlet Udgift af 76,712,446 Kr. og dertil en virkelig Indtægt af 66,500,696 Kr., altsaa et Underskud af 10,211,750 Kr. Det andet Aar, 1902—03, havde en samlet Udgift af 77,582,455 Kr. og en virkelig Ind-